

S p r á v a

O ČINNOSTI KRAJSKÝCH STAVEBNÝCH ÚRADOV V OBLASTI VÝKONU ŠTÁTNEJ SPRÁVY ZA ROK 2008

Úvod

Predmetom správy je zhodnotiť činnosť krajských stavebných úradov v oblasti výkonu štátnej správy za rok 2008 na úsekoch:

- územné plánovanie,
- stavebný poriadok,
- bývanie a s tým súvisiaca kontrolná činnosť,
- personálne zabezpečenie,
- hospodárenie s rozpočtovými prostriedkami

v súlade s „Metodikou na každoročné hodnotenie krajských stavebných úradov“ schválenou na 81. porade vedenia MVRR SR v januári 2006.

Správa poskytuje v textovej a tabuľkovej časti porovnateľné údaje a informácie o rozsahu a kvalite uskutočňovania výkonu štátnej správy za uvedené úseky na jednotlivých krajských stavebných úradoch a tiež v súhrne za celé územie Slovenskej republiky.

A. Zabezpečovanie úloh na jednotlivých úsekoch štátnej správy

1. Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov v činnosti krajských stavebných úradov pri zabezpečovaní výkonu štátnej správy.

Krajské stavebné úrady boli zriadené zákonom č. 608/2003 Z. z. o štátnej správe pre územné plánovanie, stavebný poriadok a bývanie a o zmene a doplnení zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov, s účinnosťou od 1. januára 2004.

Krajský stavebný úrad vykonáva štátnu správu v územnom obvode kraja. Krajský stavebný úrad riadi a za jeho činnosť zodpovedá prednosta, ktorého vymenúva a odvoláva vláda Slovenskej republiky na návrh ministra výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky.

Krajské stavebné úrady vykonávajú svoju činnosť na jednotlivých úsekoch v súlade so:

- zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov
- zákonom č. 607/2003 Z. z. o Štátnom fonde rozvoja bývania v znení neskorších predpisov,
- zákonom č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám v znení neskorších predpisov,
- zákonom č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov,
- zákonom č. 152/1998 Z. z. o sťažnostiach,
- zákonom č. 85/1990 Zb. o petičnom práve, zmeneným a doplneným zákonom č. 242/1998 Z. z.

a ostatnými súvisiacimi právnymi predpismi, vyhláškami, výnosmi, nariadeniami a metodickými pokynmi.

Územné plánovanie:

Odbor územného plánovania pri svojej činnosti sa riadi zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov, vyhláškou č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii, vyhláškou č. 532/2002 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie.

Územnoplánovacou činnosťou sa vytvárajú predpoklady pre súlad všetkých činností v území. V procese obstarávania a schvaľovania územnoplánovacej dokumentácie musia byť dodržané všetky pripomienky dotknutých orgánov, ktoré sú zodpovedné za špecifické činnosti pri ochrane verejných záujmov podľa osobitných právnych predpisov. Sú to predovšetkým zákon č. 272/1994 Z.z. o ochrane zdravia ľudí, zákon č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy, zákon č. 326/2005 Z.z. o lesoch, zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, zákon č. 364/2004 Z.z. o vodách (vodný zákon), zákon č. 478/2002 Z.z. o ochrane ovzdušia, zákon č. 223/2001 Z.z. o odpadoch v znení neskorších predpisov, zákon č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov, zákon č. 313/1999 Z.z. o geologických prácach a o štátnej geologickej správe (geologický zákon), zákon č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu, zákon č. 143/1998 Z.z. o civilnom letectve (letecký zákon), zákon č. 164/1996 Z.z. o dráhach v znení neskorších predpisov, zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov, zákon č. 610/2003 Z.z. o elektronických komunikáciách, zákon č. 656/2004 Z.z. o energetike, zákon č. 319/2002 Z.z. o obrane Slovenskej republiky, zákon č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov, zákon č. 488/2002 Z.z. o veterinárnej starostlivosti, zákon č. 338/2000 Z.z. o vnútrozemskej plavbe.

V procese prerokovávania územnoplánovacej dokumentácie musí s týmito orgánmi byť dosiahnutá dohoda, čo znamená, že obstarávateľ musí vždy rešpektovať ich stanoviská a pripomienky a tieto sa nemôžu zmeniť ani v procese schvaľovania územnoplánovacej dokumentácie. Dodržanie tejto podmienky je overované krajským stavebným úradom pri posúdení zadania podľa § 20 ods. 5, pripomienkovaní návrhu územného plánu obce alebo zóny a preskúmaní návrhu ÚPD podľa § 25 stavebného zákona.

V rámci činnosti krajských stavebných úradov je veľmi dôležité dodržiavanie Nariadenia vlády SR č. 528/2002 Z.z, ktorým bola vyhlásená záväzná časť KURS 2001 a nariadenia vlády a všeobecne záväzné nariadenia samosprávnych krajov, ktorými boli vyhlásené záväzné časti územných plánov regiónov.

Štátna stavebná správa:

Odbor štátnej stavebnej správy zabezpečuje výkon štátnej správy v druhom stupni na základe § 4 písm. b) zákona č. 608/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov na úseku územného konania a rozhodovania, ohlasovania stavieb, stavebného konania a rozhodovania, kolaudácie stavieb, povoľovania zmien stavieb, vyvlastnenia, ukladania sankcií za porušenie stavebného zákona a štátneho stavebného dohľadu, najmä:

- riadi a kontroluje výkon činnosti stavebných úradov (cca 2887 obcí),
- preskúmava v druhom stupni rozhodnutia vydané stavebnými úradmi (obcami) ako odvolací orgán,
- plní úlohy štátneho stavebného dohľadu v druhom stupni,
- určuje, ktorý stavebný úrad vykoná konanie a vydá rozhodnutie v prípade, že stavba presahuje hranice jedného stavebného úradu.

Krajské stavebné úrady (8 úradov) majú dôležité, špecifické postavenie a nezastupiteľné miesto v hierarchii štátnej správy vykonávanej v rezorte výstavby a regionálneho rozvoja – sú dôležitým nástrojom ministerstva pri zabezpečovaní riadenia štátnej správy a kontrole plnenia úloh prenesených na obce. Krajské stavebné úrady sú **jediným** medzičlánkom štátnej správy medzi ministerstvom a obcami, ktoré zabezpečujú prenos úloh štátnej politiky na úseku územného plánovania, stavebného poriadku a bytovej politiky zo štátu na obce.

Základnými predpismi pre jeho činnosť sú zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov spolu s vykonávacou vyhláškou č. 453/2000 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia stavebného zákona a vyhláškou č. 532/2002 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie. V správnom konaní sa dodržiavajú procesné postupy podľa všeobecnej úpravy ustanovenej v zákone č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov; v priestupkovom konaní podľa všeobecnej úpravy v zákone č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Na vybrané činnosti vo výstavbe sa aplikuje zákon č. 138/1992 Zb. o autorizovaných architektoch a autorizovaných stavebných inžinieroch v znení neskorších predpisov. Okrem toho sa v procese povoľovania stavieb musí zohľadniť podľa povahy prípadov s množstvom ustanovení iných súvisiacich všeobecne záväzných právnych a technických predpisov upravujúcich ochranu verejných záujmov vo väzbe na výstavbu: najmä v oblasti ochrany životného prostredia, ochrany zdravia ľudí, protipožiarnej ochrany, ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu a lesného pôdneho fondu, ochrany pamiatok, zabezpečenia radiačnej ochrany, civilnej ochrany, zabezpečenia dopravného napojenia a technickej infraštruktúry, vlastníctva nehnuteľností a ich zápisu do katastra, vlastníctva bytov a nebytových priestorov, bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko a pod.

V súvislosti s prioritnými úlohami vlády Slovenskej republiky v oblasti urýchlenia prípravy výstavby diaľnic a ciest pre motorové vozidlá boli na krajské stavebné úrady prenesené významné kompetencie:

- krajský stavebný úrad je príslušným stavebným úradom na územné konanie o umiestnení vybraných stavieb diaľnic a ciest pre motorové vozidlá (pôsobnosť prešla zákonom č. 540/2008 Z.z. s účinnosťou od 13.12.2008 z obce na krajský stavebný úrad),
- krajský stavebný úrad je príslušným vyvlastňovacím orgánom pre stavby diaľnic, ciest a miestnych komunikácií (pôsobnosť prešla zákonom č. 290/2005 Z.z. s účinnosťou od 1.7.2005 z obce na krajský stavebný úrad).

Krajský stavebný úrad vykonáva činnosť prvostupňového stavebného úradu pre uvedené vybrané druhy stavieb; odvolacím orgánom je MVR SR.

Vo väzbe na plnenie úloh z uznesení vlády Slovenskej republiky Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky v spolupráci s krajskými stavebnými úradmi spracovalo pre splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre územnú samosprávu Jána Turčana hodnotiacu správu sumarizujúcu činnosť obcí na úseku územného plánovania, stavebného poriadku a bytovej politiky a aktuálny prehľad o súčasnom stave zabezpečovania výkonu činnosti stavebných úradov spoločnými úradovňami „Zoznam sídiel spoločných obecných úradov a obcí, ktoré ich zriadili na zabezpečenie činnosti stavebného úradu“. Uvedené podklady boli zahrnuté do materiálu predloženého v roku 2008 splnomocnencom vlády SR „Konceptia komunálnej reformy modernizácie územnej samosprávy v Slovenskej republike“.

V mesiaci december 2008 MVR SR predložilo do vlády SR „Informáciu o vykonaní auditu všeobecne záväzných právnych predpisov“, ktorej závery sú v súlade s návrhom nového zákona o územnom plánovaní a stavebnom poriadku a návrhom nového zákona o vyvlastnení pozemkov a stavieb. Cieľom bolo zabezpečiť zjednodušenie a skvalitnenie výkonu štátnej správy vo vzťahu k fyzickým a právnickým osobám. Na základe vykonaného auditu sa preukázalo, že nie je

odôvodnené zrušenie orgánov štátnej správy v rezorte Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky na krajskej úrovni (krajských stavebných úradov).

Racionalizácia štátnej stavebnej správy bola navrhnutá na úrovni prvostupňových stavebných úradov – obcí (v rámci nového zákona o územnom plánovaní a stavebnom poriadku).

V súlade s návrhom nového zákona o vyvlastnení pozemkov a stavieb a vykonaným auditom všeobecne záväzných právnych predpisov bola navrhnutá racionalizácia štátnej správy na úseku vyvlastnenia: prvostupňovým vyvlastňovacím orgánom bude krajský stavebný úrad, odvolacím orgánom bude súd.

Predpokladom pre dobrý výkon štátnej správy je dostatok kvalifikovaných zamestnancov, znalosť platných predpisov a priebežné sledovanie ich zmien, ich správna aplikácia, prípadne aj metodická pomoc pre stavebné úrady, občanov a podnikateľov zúčastňujúcich sa na výstavbe v kraji.

Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov bolo zabezpečované prostredníctvom kontroly výkonu štátnej správy a v rámci preskúmavania rozhodnutí. Vnútorou kontrolou sa priebežne kontroloval zákonný postup a spôsob vybavenia podaní a pravidelne vo štvrtročných intervaloch sa sledoval stav v dodržiavaní lehôt na vybavenie podaní a rozhodnutí. Krajské stavebné úrady v rozhodujúcej miere dodržali 30 resp. 60 – dňovú lehotu na vybavenie; pokiaľ sa vyskytlo nedodržanie lehôt v správnom konaní (napr. v Bratislavskom kraji) bolo spôsobené predovšetkým náročnosťou prípadov, ktoré vyžadovali dôsledné preskúmanie a zhromaždenie podkladov pre bezchybné rozhodnutie, vysporiadanie sa s množstvom právne aj vecne zložitých námietok účastníkov konania a pri veľkých stavbách to bol veľký rozsah podkladov v spise a projektovej dokumentácii, ktoré bolo potrebné naštudovať.

Preskúmavanie zákonnosti postupov a rozhodnutí krajského stavebného úradu vykonávajú:

- Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR v rámci mimoriadnych opravných prostriedkov podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov,
- orgány prokuratúry podľa zákona č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre,
- súdy podľa zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov.

Bytová politika:

Odbory bytovej politiky zabezpečujú výkon štátnej správy podľa ustanovenia § 4 písm. c) zákona č. 608/2003 Z. z. o štátnej správe pre územné plánovanie, stavebný poriadok a bývanie a o zmene a doplnení zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov na úseku bývania.

Posudzovanie a overovanie žiadosti o poskytnutie dotácií na obstaranie nájomných bytov, výstavbu technickej vybavenosti a obnovu bytového fondu krajské stavebné úrady realizujú v súlade s výnosom Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky č. V-1/2006 zo 7. decembra 2006 o poskytovaní dotácií na rozvoj bývania v znení neskorších predpisov.

Podľa § 13 ods. 3 zákona č. 607/2003 Z. z. o Štátnom fonde rozvoja bývania v znení neskorších predpisov a jeho vykonávajúcich predpisov zabezpečujú výkon kontroly dodržiavania zmluvných podmienok a čerpania podpory zo Štátneho fondu rozvoja bývania.

Pri prijímaní žiadostí o poskytnutie dotácií, posudzovaní žiadostí o poskytnutie dotácií a overovaní plnenia zmluvných podmienok postupujú v súlade s Metodickým pokynom MP-07-02-SSBP, ktorým sa určuje postup Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky a krajských stavebných úradov pri prijímaní a posudzovaní žiadostí o poskytnutie dotácií na rozvoj bývania a pri overovaní plnenia zmluvných podmienok.

Ďalej s účinnosťou od 1. 1. 2007 uplatňujú pri výkone svojej činnosti Metodický pokyn pri financovaní programu rozvoja bývania prostredníctvom krajských stavebných úradov, ktorý bol vydaný v súlade so zákonom č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov, zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov a zákonom č. 291/2002 Z. z. o Štátnej pokladnici v znení neskorších predpisov pre realizáciu finančných procesov v realizácii poskytovania priznanej dotácie.

Odbory bytovej politiky pri vykonávaní činností vyplývajúcich z uvedených právnych predpisov postupujú v súlade s ustanoveniami upravenými v rámci týchto predpisov. V rámci realizovaných kontrolných činností neboli zistené vážne porušenia. V rámci metodických usmernení a porád je hodnotená činnosť krajských stavebných úradov a dodržiavanie ustanovení právnych predpisov.

2. Vydávanie všeobecne záväzných nariadení v oblasti výkonu štátnej správy a možnosti občanov oboznámiť sa s nimi.

Územné plánovanie:

Krajský stavebný úrad v oblasti územného plánovania nevydáva všeobecne záväzné nariadenia vzhľadom nato, že k predmetnej činnosti nemá zo zákona stanovenú kompetenciu.

V územnoplánovacej činnosti v zmysle zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov obce vyhlasujú všeobecne záväzným nariadením záväzné časti schválenej územnoplánovacej dokumentácie obcí a zón. Odbor územného plánovania krajského stavebného úradu dohliada v procese preskúmavania návrhu územnoplánovacej dokumentácie na to, aby záväzná časť územnoplánovacej dokumentácie obce bola vypracovaná v súlade s § 13 stavebného zákona. V stanovisku o preskúmaní podľa § 25 stavebného zákona upozorňuje na to, aby záväzná časť územnoplánovacej dokumentácie po jej schválení bola vyhlásená VZN obce a zverejnená vyvesením na úradnej tabuli obce najmenej na 30 dní, ako aj iným v mieste obvyklým spôsobom.

Všeobecne záväzné nariadenia obcí o vyhlásení záväzných častí schválenej územnoplánovacej dokumentácie sú uložené spolu s čístopismi schválenej územnoplánovacej dokumentácie obcí a zón aj na krajských stavebných úradoch.

Štátna stavebná správa:

Odbory štátnej stavebnej správy krajských stavebných úradov nevydávajú všeobecne záväzné nariadenia, pretože k tejto činnosti nie sú zmocnené príslušnými právnymi predpismi.

Bytová politika:

Odbory bytovej politiky krajských stavebných úradov nevydávajú všeobecne záväzné nariadenia.

3. Rozbor výkonu štátnej správy v správnom konaní z hľadiska:

- počtu podaní došlých v sledovanom roku a počtu podaní, ktoré prešli na vybavenie z predchádzajúceho roku,
- počtu prvostupňových rozhodnutí vydaných v sledovanom roku,
- včasnosti a správnosti rozhodovacieho procesu,
- počtu podaní, ktoré prešli na vybavenie do nasledujúceho roku.

Územné plánovanie:

V zmysle § 2 ods. 6 stavebného zákona sa na územnoplánovacia činnosť nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.

Štátna stavebná správa:

Na úseku štátnej stavebnej správy bolo na krajských stavebných úradoch v roku 2008 zaregistrovaných celkom **9380** podaní (oproti roku 2007 ide o nárast 22%).

Správne konania a opatrenia	Krajský stavebný úrad								
	Bratislava	Trnava	Nitra	Trenčín	Žilina	Banská Bystrica	Prešov	Košice	Spolu
Počet podaní celkom	2701	916	625	470	1661	876	1312	819	9380
Z toho niektoré vybrané správne konania a opatrenia:									
Druhostupňové rozhodnutia o odvolaní	403	203	121	138	204	149	154	126	1498
Rozhodnutia o preskúmaní rozhodnutia stavebného úradu mimo odvolacieho konania	41	29	6	25	17	26	14	16	174
Rozhodnutia o návrhu na obnovu konania	6	1	0	1	0	0	2	0	10
Rozhodnutia o proteste prokurátora proti rozhodnutiu stavebného úradu	13	1	0	4	3	24	3	0	48
Prvostupňové rozhodnutia o vyvlastnení	6	6	5	22	47	8	53	10	157
Určenie príslušnosti stavebného úradu	45	0	35	143	547	112	70	0	952
Obhliadky stavieb a miestne zisťovania	262	8	36	5	6	68	4	12	401
Štátny stavebný dohľad	0	8	1	0	3	8	12	2	34

(Poznámka: úplný prehľad je v tabuľke č. 2)

Z predchádzajúceho roku 2007 prešlo v správnom konaní do roku 2008 na vybavenie **1763** spisov; z roku 2008 do nasledujúceho roku 2009 prešlo **1042** nevybavených spisov.

Včasnosť a správnosť rozhodovacieho procesu je ovplyvnená počtom podaní pripadajúcich na jedného zamestnanca úradu, nakoľko ich vybavenie vyžaduje časovú náročnosť a odbornosť pri preštudovaní podkladov, dodržaní procesných postupov podľa stavebného zákona a príprave rozhodnutia. Rozsiahla súvisiaca agenda (písomné podnety a námety, poskytovanie informácií, výkon štátneho stavebného dohľadu, miestne zisťovania, osobné vybavovanie stránok, ústne konania, študovanie podaní, výzvy na doplnenie podkladov, atď.) spôsobuje, že odbory štátnej stavebnej správy na niektorých KSÚ sú preťažené.

Odvolania voči rozhodnutiam stavebných úradov boli rôznorodého charakteru a boli odôvodnené predovšetkým nesúhlasom vlastníkov susedných pozemkov a stavieb s umiestnením novej stavby, alebo podmienkami jej realizácie tiež proti uloženiu pokuty za priestupok alebo správny delikt. Zvýšil sa počet námietok voči nedodržaniu procesného postupu stavebného úradu v konaní, častejšie sa vyskytujú prípady prietahov v konaní zo strany starostov resp. zámerná nečinnosť stavebných úradov. Odvolania boli vybavené v súlade so základnými pravidlami správneho konania a ostatnými súvisiacimi predpismi, vo väčšine prípadov v zákonom stanovených lehotách. Nedodržanie lehôt v odvolacom konaní bolo spôsobené z veľkej časti v dôsledku náročnosti prípadov, ktoré vyžadovali nápravu nedostatkov spôsobených stavebnými úradmi (obcami) v prvostupňovom konaní a nadväzne vyžadovali dôsledné preskúmanie, zhromaždenie a doplnenie podkladov pre bezchybné rozhodnutie.

Z celkového počtu **1498** rozhodnutí o odvolaní krajské stavebné úrady zrušili alebo vrátili na nové konanie spolu **629** rozhodnutí stavebných úradov (obcí), čo je spolu cca 42 %.

Z celkového počtu **174** vybavených podaní na preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania bolo vyhovené **42** návrhom na zrušenie rozhodnutia stavebného úradu (obce), čo je 24 % preskúmaných rozhodnutí.

Na krajské stavebné úrady bolo podaných **10** protestov prokurátora proti rozhodnutiam stavebných úradov (obcí), z ktorých sa vyhovel **6** protestom.

Na krajské stavebné úrady bolo podaných **10** návrhov účastníkov konania na obnovu konania, z ktorých sa vyhovel **3** návrhom.

Z poznatkov KSÚ z rozhodovacej činnosti vyplýva, že nedostatky v kvalite rozhodnutí vydávaných stavebnými úradmi sú spôsobené najmä:

- nerešpektovaním metodického pokynu ministerstva ako ústredného orgánu z roku 2002 týkajúceho sa organizačnej štruktúry stavebného úradu v obci - činnosť na úseku ohlásenia stavieb zostala oddelená od povoľovacej činnosti stavebných povolení v pôsobnosti stavebných úradov;
- nepostačujúcou odbornosťou a znalosťou príslušných právnych predpisov a krátkou praxou zamestnancov stavebného úradu (časté striedanie zamestnancov bez zachovania kontinuity výkonu činnosti), z čoho vyplýva, nesprávna interpretácia zákona a chybný postup v rozhodovacom procese; zlepšenie v tejto súvislosti možno očakávať preškolením zamestnancov stavebných úradov vo väzbe na prijatie nového stavebného zákona;
- zložitým a časovo náročným administratívnym postupom výkonu činnosti stavebného úradu na spoločných úradovniach, vyplývajúcim z komunikácie medzi spoločnou úradovňou a obcou, nestabilitou sídiel spoločných obecných úradov;
- podľa zákona o obecnom zriadení správnym orgánom je starosta obce, čo je nevyhovujúce pre účely správneho konania na úseku stavebného poriadku, v ktorom správny orgán musí vykonať množstvo procesných úkonov, pričom sa vyžaduje získanie odbornej spôsobilosti na výkon činnosti stavebného úradu;
- nedostatočným vykonávaním preventívnej a represívnej pôsobnosti stavebného úradu voči nepovoleným stavbám (štátny stavebný dohľad a ukladanie sankcií);
- zamieňaním výkonu originálnych právomocí obce s preneseným výkonom štátnej správy;
- subjektívnymi zásahmi volených funkcionárov obce do odbornej činnosti stavebného úradu, ktoré vyplývajú z politických, resp. obchodno-strategických záujmov obce.

Nedostatky vyplývajú najmä z ťažkej orientácie v právne komplikovaných prípadoch, administratívne náročnej aplikácie množstva právnych a technických predpisov, nedostatočného zisťovania podkladov pre rozhodnutie vrátane rozhodnutia o námietkach, z nedostatočných znalostí a nedodržiavania procesných predpisov a ustanovení, nedodržania lehôt v konaní, nesprávneho doručovania písomností. V pracovnoprávnej rovine vyplývajú nedostatky z rozptýlenosti pracovísk, uprednostňovania ekonomických a investičných záujmov obcí pred zákonnosťou pri rozhodovaní, z obmedzených personálnych a finančných možností, malých obcí.

Krajské stavebné úrady v roku 2008 vydali **157** prvostupňových rozhodnutí o vyvlastnení najmä:

- ~ v Trenčianskom kraji pri vyvlastňovaní pozemkov v súvislosti s pripravovanými preložkami ciest a miestnych komunikácií a mimoúrovňovými križovaniami vyvolaných výstavbou modernizácie železničnej trate Nové Mesto nad Váhom - Púchov;
- ~ v Žilinskom kraji pri vyvlastňovaní významných stavieb diaľnic a rýchlostných komunikácií so zameraním na prioritné vybavenie návrhov Národnej diaľničnej spoločnosti a Slovenskej správy ciest;

- ~ v Prešovskom kraji pri vyvlastňovaní významných stavieb diaľnic a rýchlostných ciest.

Sumárny výkaz o činnosti odborov štátnej stavebnej správy v podrobnejšom členení je uvedený v tabuľke príloha č. 2 „Výkaz o činnosti krajského stavebného úradu v oblasti výkonu štátnej správy na úseku stavebného poriadku v správnom konaní za rok 2008“.

Bytová politika:

Odbory bytovej politiky krajských stavebných úradov nevydávajú rozhodnutia v správnom konaní.

4. Rozbor iných činností na jednotlivých úsekoch štátnej správy, ktoré súvisia s ich rozhodovacou pôsobnosťou ale nemajú charakter rozhodnutí.

Územné plánovanie:

Pôsobnosť odboru územného plánovania je ustanovená v § 4 písm. a) zákona č. 608/2003 Z. z. o štátnej správe pre územné plánovanie, stavebný poriadok a bývanie a o zmene a doplnení zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov:

- posudzuje zadanie pre územný plán obce a zadanie pre územný plán zóny,
- vydáva stanovisko pre prerokovaní konceptu územného plánu obce a územného plánu zóny,
- vydáva stanovisko pri prerokovaní návrhu územného plánu obce a územného plánu zóny,
- preskúmava návrh územného plánu obce a návrh územného plánu zóny,
- rieši rozpory pri prerokúvaní územnoplánovacej dokumentácie,
- je metodickým orgánom pre činnosť obce na úseku územného plánovania,
- podieľa sa na tvorbe koncepcií v oblasti územného plánovania,
- obstaráva a prerokúva územnoplánovacie podklady,
- podieľa sa na vykonávaní informačných činností pre informačný systém o územnom plánovaní.

Odbor územného plánovania vykonáva nasledovnú **činnosť**:

- plní funkciu orgánu územného plánovania podľa § 16 ods. 2 stavebného zákona,
- posudzuje zadanie pre územný plán obce a zóny podľa § 20 ods. 5 stavebného zákona,
- posudzuje návrh územného plánu obce a zóny podľa § 25 stavebného zákona.

V rámci **koncepcnej činnosti** v roku 2008 odbory územného plánovania:

- poskytli v zmysle § 19b stavebného zákona údaje pre spracovanie nových územných plánov obcí a pre aktualizáciu územnoplánovacej dokumentácie,
- predkladali MVRR SR podnety k Metodike k Programu podpory územného rozvoja obcí a miest na rok 2008,
- predkladali MVRR SR podnety k príprave vyhlášky MVRR o všeobecných požiadavkách na využitie územia k stavebnému zákonu,
- vypracovali pripomienky k návrhu vyhlášky č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii.
- zúčastnili sa zasadnutia Komisie pre hodnotenie žiadostí k poskytovaniu dotácií na

spracovanie ÚPD obcí a miest,

Z hľadiska **metodickej činnosti** krajské stavebné úrady na úseku územného plánovania vydávajú ročne v priemere 1-3 metodické usmernenia všeobecne pre všetky obce nachádzajúce sa na území samosprávneho kraja.

Metodická činnosť krajských stavebných úradov zahŕňa :

- vydávanie metodických usmernení pre konkrétnu obec v prípade potreby
- zabezpečovanie metodických dní zameraných na usmernenie obcí pri obstarávaní územných plánov obcí a zón a ako aj na podmienky získavania finančných prostriedkov z Európskych fondov a z Výnosu MVRR SR
- poskytovanie informácií o procese obstarávania územnoplánovacej dokumentácie najčastejšie na základe telefonických dotazov, pracovných stretnutí a odborných konzultácií s odborne spôsobilými osobami podľa § 2a stavebného zákona, so spracovateľmi územnoplánovacej dokumentácie a starostami obcí ako orgánu územného plánovania podľa § 16 a § 18 stavebného zákona.

Krajské stavebné úrady spolupracujú s ministerstvom pri zabezpečovaní podkladov, spracovaní a prerokovaní Koncepcie územného rozvoja Slovenska a tiež so samosprávnymi krajmi v rámci informačného systému o územnom plánovaní.

Pri výkone svojej pôsobnosti pracovníci odborov územného plánovania upozorňovali zástupcov obcí na potrebu obstarania územnoplánovacej dokumentácie, resp. v prípade už existujúcej územnoplánovacej dokumentácie jej aktualizáciu. Medzi zistené nedostatky patrí skutočnosť, že sa obce neustále sústreďujú na zmeny a doplnky územných plánov na úkor obstarania nových územných plánov. Pričom viacnásobné a opakujúce sa obstarávanie zmien a doplnkov územného plánu obce v relatívne v krátkom časovom intervale, resp. obstarávanie zmien a doplnkov územného plánu obce veľkého rozsahu vo vzťahu k zastavanému územiu obce nepovažujú pracovníci odboru za koncepčné riešenie.

Počet vybavených podaní za rok 2008 bolo **2190**, čo v porovnaní s rokom 2007, keď ich bolo **1410** predstavuje nárast o **55 %**, z toho:

- stanovisko podľa § 20 ods. 2 stavebného zákona v počte 160
- stanovisko podľa § 20 ods. 5 stavebného zákona v počte 176
- pripomienky v rámci § 21 ods. 3 stavebného zákona v počte 77
- stanovisko podľa § 22 ods. 4 stavebného zákona v počte 538
- stanovisko podľa § 23 ods. 2 stavebného zákona v počte 45
- stanovisko podľa § 25 ods. 1 stavebného zákona v počte 567
- súčinnosť pri riešení rozporov v počte 119.

Ich podrobné členenie je uvedené v tabuľke príloha č.1.

Štátna stavebná správa:

Okrem rozhodovacej činnosti (uvedenej v kapitole 1.3.) je v kompetencii odboru štátnej stavebnej správy rozsiahla súvisiaca agenda, ktorá nemá charakter rozhodnutí. Registrované spisy na odbore štátnej stavebnej správy mimo správneho konania v počte **1726** boli vybavené formou podania usmernenia, vysvetlenia, stanoviska, určenia stavebného úradu, oznámenia, výzvy a iných listov rôznej povahy. Písomné podania od občanov sa týkali najmä upozornení na nepovolenú stavebnú činnosť, upozornení na porušovanie ich práv starostami a samosprávou obcí, námietok voči postupu stavebných úradov.

Zamestnanci odboru štátnej stavebnej správy sa podieľali na pripomienkovaní nových právnych predpisov na úseku stavebného poriadku a vyvlastnenia, spracovávali správy, podklady a rozborý o činnosti preneseného výkonu štátnej správy stavebnými úradmi (obcami) pre potreby MVRR SR a MV SR a tiež splnomocnenca vlády SR.

Metodická činnosť KSÚ zahŕňa :

- ~ vydávanie usmernení pre konkrétny stavebný úrad;
- ~ zabezpečenie metodických dní na spoločných stavebných úradoch;
- ~ poskytovanie informácií o aplikácii a aktuálnych zmenách právnych predpisov na úseku stavebnej správy a tiež súvisiacich predpisov.

Podľa § 99 stavebného zákona poverení zamestnanci krajského stavebného úradu vykonávajú štátny stavebný dohľad v druhom stupni – najmä preverujú, či stavebné úrady (obce) zabezpečili výkon štátneho stavebného dohľadu na stavbách. V roku 2008 KSÚ vykonali **34** štátnych stavebných dohľadov. Vychádzajúc najmä z väzieb na agendu stavebných úradov (spisy a dokumentácia stavebných povolení so sledovaním a povoľovaním zmien) a s ohľadom na množstvo stavieb v kraji a tiež vzdialenosti od staveniska, bolo vykonávanie štátneho stavebného dohľadu orientované predovšetkým na kontrolu štátneho stavebného dohľadu vykonávaného obcami s cieľom zistiť skutočný stav a preveriť účinnosť prijatých opatrení.

Krajské stavebné úrady v priebehu roku 2008 v zmysle § 119 stavebného zákona vydali **952** určení príslušného stavebného úradu (obce) - dôvodom bolo určenie stavebného úradu pre líniové stavby, ktoré sa mali uskutočniť v územnom obvode dvoch a viacerých stavebných úradov a v tých prípadoch, keď obec príslušná na konanie ako stavebný úrad bola zároveň navrhovateľom, stavebníkom alebo vlastníkom stavby, ktorá bola predmetom konania.

Bytová politika:

V rámci tejto pôsobnosti krajské stavebné úrady:

- a) posudzovali a overovali žiadosti o poskytnutie dotácií na obstaranie nájomných bytov, na prípravu územia a výstavbu technickej vybavenosti a odstraňovanie systémových porúch bytových domov,
- b) vykonávali kontroly vynakladania verejných finančných prostriedkov na rozvoj bývania v oblasti poskytovania štátnej podpory rozvoja bývania,
- c) vykonávali kontroly dodržiavania zmluvných podmienok v oblasti poskytovania štátnej podpory rozvoja bývania.

Krajským stavebným úradom bolo predložených celkom 1080 žiadostí, z ktorých 673 bolo odstúpených na ďalšie konanie.

Prehľad o rozsahu týchto činností vykonávaných jednotlivými krajskými stavebnými úradmi je premietnutý do prílohy č. 3a. Rozsah predložených a kontrolovaných žiadostí je na úrovni roku 2007.

Významnou novou činnosťou krajských stavebných úradov v roku 2008 bolo realizovanie financovania dotovaných stavieb prostredníctvom Štátnej pokladnice. V rámci tejto činnosti plnia krajské stavebné úrady úlohu platobnej jednotky. V tejto súvislosti sa rozšírili povinnosti odborov bytovej politiky o výkon následnej finančnej kontroly, spracovávanie likvidačných listov pre úhradu faktúr, sledovanie finančného plnenia a spracovávanie podkladov pre zúčtovanie jednotlivých stavieb. Všetky tieto činnosti zabezpečujú odbory bytovej politiky bez zvýšenia počtu zamestnancov. Súčasné platové zaradenie zamestnancov však nezodpovedá výkonu rozšírených činností a zodpovednosti za vecnú a finančnú kontrolu realizácie stavieb.

Oblasť ďalšej činnosti, ktorou je kontrola dodržiavania zmluvných podmienok a vynakladania finančných prostriedkov je hodnotená v samostatnej časti 1.6.

Krajské stavebné úrady ďalej

- a) spracovali podklady a návrhy pre rozvoj bývania v príslušnom kraji v spolupráci so samosprávnymi krajinami,
- b) spolupracovali s inými orgánmi štátnej správy pri tvorbe opatrení súvisiacich s rozvojom bývania,
- c) viedli evidenciu podaných žiadostí o poskytnutie štátnej podpory rozvoja bývania, a to v oblasti
  1. dotácií na obstaranie nájomných bytov, na výstavbu technickej vybavenosti a odstraňovanie systémových porúch bytových domov,
  2. podpory zo Štátneho fondu rozvoja bývania,
- d) poskytovali informácie o formách pomoci štátu pri zveľaďovaní a rozširovaní bytového fondu.

Sumárny výkaz o činnosti krajských stavebných úradov na úseku bývania za rok 2008 je uvedený v tabuľke príloha č. 3a.

5. Rozbor vybavovania sťažností občanov na postupy súvisiace s výkonom štátnej správy. Počet vybavených žiadostí o poskytnutie informácií podľa zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Územné plánovanie:

Krajské stavebné úrady prešetrujú sťažnosti občanov a právnických osôb podľa zákona č. 152/1998 Z. z. o sťažnostiach a petície občanov a právnických osôb vybavujú v súlade so zákonom č. 85/1990 Zb. o petičnom práve v znení neskorších predpisov.

V sledovanom období nebola na jednotlivých odboroch krajských stavebných úradov evidovaná žiadna sťažnosť ani petícia na postupy súvisiace s výkonom štátnej správy.

Podľa zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov bolo v roku 2008 podaných a vybavených 16 žiadostí o poskytnutie informácie.

Štátna stavebná správa:

Na krajské stavebné úrady bolo podaných a zaevidovaných celkom **144** sťažností a iných obdobných podaní (oznámenia, návrhy a podnety). Sťažnosti svojím obsahom smerovali najmä proti nesprávnemu postupu stavebného úradu, nečinnosti stavebného úradu a nedostatkom vo výstavbe, ktoré vyžadujú zásah orgánu štátneho stavebného dohľadu alebo stavebného úradu. Pri opakovaných sťažnostiach sťažovatelia namietali najmä proti spôsobu vybavenia ich predchádzajúcej sťažnosti. Sťažnosti boli prešetrené podľa zákona č. 152/1998 Z.z. o sťažnostiach; z prešetrených sťažností bolo vyhodnotených **43** ako opodstatnených, resp. sčasti opodstatnených a **58** ako neopodstatnených. Pri opodstatnených sťažnostiach boli prijaté opatrenia na nápravu a kontrolované ich splnenie.

Na krajské stavebné úrady bolo podaných **35** žiadostí o poskytnutie informácií podľa zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám v znení neskorších predpisov, ktoré boli vybavené sprístupnením informácií v žiadanom rozsahu a žiadanej forme. Rozhodnutie o zamietnutí žiadosti alebo zneprístupnení informácie nebolo potrebné vydať.

Bytová politika:

Odbory bytovej politiky spracovávajú odpovede na informácie o poskytnutie informácií podľa zákona č. 211/2000 Z. z. z oblasti svojej pôsobnosti. Najčastejšie otázky smerovali k poskytovaniu dotácií a procesným postupom pri vybavovaní žiadostí.

6. Formy a metódy riadenia a kontroly preneseného výkonu štátnej správy na obciach. Počet kontrolných akcií vykonaných krajským stavebným úradom na úseku bývania v členení na priebežné kontroly a následné kontroly. Počet vzdelávacích aktivít (semináre, metodické dni a pod.).

Územné plánovanie:

V zmysle ustanovení zákona č. 608/2003 Z. z. o štátnej správe pre územné plánovanie, stavebný poriadok a bývanie a stavebného zákona krajskému stavebnému úradu nevyplývajú povinnosti kontrolovať na úseku územného plánovania prenesený výkon štátnej správy v obciach a to vzhľadom nato, že obstarávanie a schvaľovanie územnoplánovacej dokumentácie je zákonne vymedzená ako originálna kompetencia obce.

Krajské stavebné úrady ako orgány územného plánovania. vykonávajú kontrolu uloženia a platnosti územnoplánovacej dokumentácie v obciach. V rámci svojej pôsobnosti zabezpečujú tiež na obciach metodické dni zamerané na proces obstarávania územnoplánovacích dokumentov obcí, ako aj na podmienky získavania finančných prostriedkov z fondov EÚ a z Výnosu MVR SR.

Pracovníci odborov územného plánovania riešili problémy pri uplatňovaní pripomienok fyzických a právnických osôb pri prerokovávaní územnoplánovacej dokumentácie, pracovné stretnutia so samosprávnym krajom, vykonávali metodický prieskum v obciach, ktoré nemajú spracovanú ÚPD, vykonávali kontrolu územnoplánovacích dokumentácií v obciach príslušného kraja s viac ako 2000 obyvateľmi.

Štátna stavebná správa:

Podľa § 117 ods. 1 stavebného zákona stavebným úradom je obec. Z celkového počtu cca 2887 obcí na Slovensku v roku 2008

- **208** obcí vykonávalo pôsobnosť stavebného úradu samostatne,
- **206** obcí bolo sídlom spoločného obecného úradu - úradovňa, ktorá plní úlohy stavebného úradu na úseku územného rozhodovania, stavebného poriadku, ukladania sankcií a vyvlastnenia pre združené obce.

Dohody obcí upravujú rôznu formu spoločnej činnosti - od spoločného obecného úradu až po vykonávanie funkcií pre iné obce (dohoda o spolupráci). Problematické je spájanie obcí na základe dobrovoľnosti (nestabilita sídla a okruhu pôsobnosti) a nerovnomerná veľkosť spojených úradovní (pre 2 obce alebo až pre 50 obcí). Podľa poznatkov pracovníkov krajských stavebných úradov niektoré malé obce aj naďalej v rozpore so zákonom zabezpečujú výkon stavebného úradu zmluvne s osobami bez odbornej spôsobilosti pre výkon tejto činnosti (na komerčnej báze).

Vo väčších obciach a mestských častiach je činnosť stavebného úradu rozdelená na prijímanie ohlasovaní a na výkon správnych konaní, ktoré vykonávajú rôzne oddelenia a úseky obecného úradu, často bez potrebnej koordinácie.

Krajský stavebný úrad v súlade s § 4 písm. b) zákona č. 608/2003 Z.z. riadi a kontroluje výkon prenesenej štátnej správy vykonávanej obcami ako stavebnými úradmi. V priebehu roku

2008 krajské stavebné úrady vykonali **51** vonkajších kontrol v zmysle zák. č. 10/1996 Z.z. o kontrole v štátnej správe na obciach ako stavebných úradoch. Z kontrolných akcií boli vyhotovené záznamy s upozornením na chyby v postupoch a rozhodnutiach stavebných úradov.

V rámci svojej pôsobnosti na úseku štátnej stavebnej správy sa krajské stavebné úrady zameriavali významnou mierou na metodickú činnosť. Nadväzne na pracovné porady s MVR SR krajské stavebné úrady zabezpečili a uskutočnili štvrtročné riadiace a koordinačné porady s pracovníkmi stavebných úradov v kraji za účasti dotknutých orgánov spolupôsobiacich pri povoľovaní stavieb za účelom ujasnenia a zjednotenia postupov podľa stavebného zákona, jeho vykonávacích a s ním súvisiacich predpisov. V roku 2008 boli tiež uskutočnené dielčie metodické dni na spoločnej úradovni stavebných úradov zamerané na prerokovanie aktuálnych problémov pri aplikácii zákonov a vyhlášok v praxi stavebných úradov. Riadenie preneseného výkonu štátnej správy na obciach je zabezpečené aj písomnými metodickými usmerneniami z úrovne MVR SR a krajského stavebného úradu.

Jednotná forma a metóda riadenia obcí, ktoré vykonávajú pôsobnosť stavebných úradov (organizovanie spoločných porád) je veľmi náročná vzhľadom na veľký počet obcí v kraji a ich rozdielnú odbornú úroveň, preto je vhodnejší osobitný prístup. Na požiadanie pracovníkov stavebných úradov krajské stavebné úrady poskytovali početné samostatné konzultácie ku konkrétnym podnetom a problémom v súvislosti s výkonom prenesenej štátnej správy na úseku stavebného poriadku.

Zamestnanci krajských stavebných úradov sa v rámci vzdelávacích aktivít v roku 2008 zúčastňovali seminárov zameraných na problematiku výstavby, vedúci jednotlivých odborov sa zúčastňujú pravidelných pracovných porád na MVR SR.

Bytová politika:

a) prenesený výkon štátnej správy

Odbory bytovej politiky zostavovali na základe Metodického pokynu Ministerstva vnútra SR z 3. novembra 2005 č. 202-2005/04396 správu o činnosti obcí a vyšších územných celkov v oblasti preneseného výkonu štátnej správy za rok 2007.

b) Počet kontrolných akcií vykonaných krajským stavebným úradom na úseku bývania v členení na priebežné kontroly a následné kontroly

Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR v roku 2008 odstúpilo na krajské stavebné úrady celkom 615 zmlúv pre zabezpečenie výkonu kontroly dodržiavania zmluvných podmienok a pre sledovanie vynakladania finančných prostriedkov.

Pre výkon kontroly v súlade s § 13 ods. 3 zákona č. 607/2003 Z. z. o Štátnom fonde rozvoja bývania v znení neskorších predpisov bolo zo Štátneho fondu rozvoja bývania odstúpených krajským stavebným úradom 300 zmlúv.

Odbory bytovej politiky kontrolovali plnenie zmluvných podmienok a vynakladania finančných prostriedkov zo zmlúv v oblasti poskytovania dotácií uzatvorených v predchádzajúcich rokoch. V roku 2008 počet takýchto zmlúv predstavoval celkom 281. Obdobne odbory bytovej politiky vykonávali kontroly 102 úverových zmlúv uzatvorených v predchádzajúcich rokoch Štátnym fondom rozvoja bývania.

V súlade Metodickým pokynom MP-07-02-SSBP vykonali fyzické kontroly na stavbách, v rámci ktorých zdokumentovali priebeh výstavby podporovaných stavieb. V roku 2008 odbory bytovej politiky vykonali celkom 2 221 kontrol na dotovaných stavbách a 1 582 na úverovaných stavbách. Na odbory bytovej politiky bolo predložených 2 269 účtovných dokladov na realizáciu dotácie vo výške 1 809 495 tis. Sk a 2 280 účtovných dokladov na overenie pred predložením na úhradu banke, pričom výška podpory reprezentovala čiastku 3 170 938 tis. Sk.

Podrobný prehľad o rozsahu vykonávaných kontrol jednotlivými krajskými stavebnými úradmi je uvedený v prílohe č. 3b.

Krajský stavebný úrad vykonáva kontrolu čerpania finančných prostriedkov ako aj skutočnú prestavanosť a realizáciu stavieb, tým že:

- požaduje od stavebníka po začatí realizácie stavby, na ktorú bola poskytnutá dotácia, kópiu prvej strany stavebného denníka a v prípade výstavby nájomných bytov aj fotografiu staveniska, ktoré následne KSÚ zašle MVRR SR
- vykonané stavebné práce a dodávky zamestnanec KSÚ, odboru bytovej politiky zdokumentuje digitálnym fotoaparátom
- prvú stranu podpísanej a overenej faktúry KSÚ zoscenuje a s príslušnou fotografiou predloží na elektronickom médiu ministerstvu, a to do 10 dní po uplynutí kalendárneho štvrtého roka.

Odbory bytovej politiky vedú evidenciu čerpania dotácií podľa jednotlivých stavieb v členení na jednotlivé účely, ktorými sú obstarávanie nájomných bytov, výstavba technickej vybavenosti a odstraňovanie systémových porúch bytových domov. Prehľady o čerpaní dotácií predkladajú ministerstvu – odboru bytovej politiky mesačne vždy k 10. dňu nasledujúceho mesiaca.

c) Vzdelávacie aktivity (semináre, metodické dni a pod.)

V rámci vzdelávacích aktivít pripravovali krajské stavebné úrady, napr. metodické dni pre pracovníkov okresných miest zabezpečujúcich agendu ŠFRB, metodické dni pre starostov a primátorov miest a obcí.

Počas výstavy FOR ARCH 2008 v Banskej Bystrici pracovníci KSÚ Banská Bystrica poskytovali informácie z Programu rozvoja bývania v stánku MVRR SR.

7. Spolupráca obcí a samosprávnych krajov s krajskými stavebnými úradmi pri zabezpečovaní výkonu štátnej správy.

Územné plánovanie:

Úsek územného plánovania krajských stavebných úradov úzko spolupracuje s oddelením územného plánovania zriadenom na samosprávnych krajoch. Táto spolupráca sa týka obstarávania územnoplánovacích dokumentácií obstarávaných samosprávnym krajom a obcami najmä vo väzbe k posudzovaniu súladu návrhu územnoplánovacích dokumentácií obcí, resp. investičných zámerov so záväznou časťou schválenej územnoplánovacej dokumentácie vyššieho stupňa, ktorou je územný plán veľkého územného celku schválený vládou Slovenskej republiky, a ktorého záväzná časť je vyhlásená nariadením vlády Slovenskej republiky .

Krajské stavebné úrady úzko spolupracujú s ostatnými orgánmi územného plánovania, pričom dôraz je kladený na metodické usmerňovanie všetkých komplexných územnoplánovacích činností obcí a samosprávneho kraja a najmä na metodickú pomoc v procese prípravy a obstarania ÚPD a jej zmien a doplnkov. Jedná sa aj o usmerňovanie obstarávania územnoplánovacích podkladov a ich aplikácia v praxi. Usmerňujú ich činnosť najmä prostredníctvom pomoci pri aplikácii právnych predpisov na konkrétny problém. V prevažnej miere je táto činnosť uskutočňovaná formou odborných konzultácií, pracovných stretnutí a porád s obcami, odborne spôsobilými osobami na obstarávanie územnoplánovacej dokumentácie, ale aj spracovateľmi územnoplánovacej dokumentácie a dotknutými orgánmi štátnej správy.

Štátna stavebná správa:

Z materiálu splnomocnenca vlády SR Jána Turčana „Konceptia modernizácie územnej samosprávy v Slovenskej republike“ vyplýva, že z vykonaných analýz možno konštatovať, že zabezpečovanie preneseného výkonu štátnej správy na báze dobrovoľných zmluvných vzťahov medzi obcami ako zmluvnými stranami, ktorých predmetom je zriaďovanie spoločných obecných úradov na určitý alebo neurčitý čas, nie je optimálnym riešením. Takáto dobrovoľnosť totiž negarantuje stabilitu a rovnakú úroveň kvality výkonu štátnej správy. Niektoré malé obce takéto zmluvy neuzavreli vôbec a požadovaný výkon nie sú spôsobilé zabezpečiť. Tento stav preto možno považovať za provizórny a nevyhovujúci pre ďalší výkon správy kvalitného zabezpečenia preneseného výkonu štátnej správy. V dôsledku uvedených skutočností je prenesený výkon štátnej správy ťažko kontrolovateľný, nestabilný a pre občana neprehľadný.

Konceptia nemá za cieľ redukcii počtu obcí a ich kompetencií, ale modernizáciu činnosti územnej samosprávy. Základom navrhovaných zmien je vytvorenie podmienok, v ktorých budú môcť obce jednoduchšie, efektívnejšie a kvalitnejšie vykonávať prenesený výkon štátnej správy a samosprávne kompetencie. Z uvedených dôvodov sa v Konceptii navrhuje nahradiť súčasné, na základe zmluvných vzťahov zriadené spoločné obecné úrady *centrami efektívneho výkonu kompetencií a agend*. Táto organizačná zmena zabezpečí jednotnú aplikáciu právnych predpisov, zvýši kvalitu rozhodovania, zlepši metodické riadenie a kontrolu, umožní zriadenie jednotnej elektronickej komunikácie, uplatnenie výkonnostných noriem atď. Navrhovanými zmenami sa vytvoria podmienky na efektívnejšie použitie prostriedkov zo štátneho rozpočtu a rozpočtov samosprávy. Preto by modernizačné opatrenia v oblasti miestnej štátnej správy mali byť koordinované s realizáciou úloh podľa tejto Konceptie.

Bytová politika:

Odbory bytovej politiky spolupracujú s orgánmi samosprávy pri riešení problémov rozvoja bývania formou metodických usmernení orgánov samosprávy pri tvorbe a realizácii miestnej bytovej politiky, pri zabezpečovaní dostupnosti pozemkov pre bytovú výstavbu a ich zainvestovanie technickou vybavenosťou.

8. Zahraničné aktivity v oblasti výkonu štátnej správy.

Územné plánovanie:

V roku 2008 odbory územného plánovania na krajských stavebných úradoch bezprostredne nadväzovali na zahraničné aktivity z minulých rokov, ani v rámci medzinárodnej spolupráce nemali žiadne samostatné zahraničné aktivity.

Štátna stavebná správa:

Priame vzťahy odboru štátnej stavebnej správy so zahraničím neboli nadviazané.

Bytová politika:

Odbory bytovej politiky nemali žiadne zahraničné aktivity v oblasti výkonu štátnej správy.

B. Kontrola

1.1. Počet kontrolných akcií vykonaných krajskými stavebnými úradmi (s kontrolným zistením, bez zistenia). Počet kontrolných akcií vykonaných na krajskom stavebnom úrade iným orgánom štátnej správy (s kontrolným zistením, bez zistenia).

Územné plánovanie:

Kontrolná činnosť odboru územného plánovania krajských stavebných úradov prebiehala na jednotlivých obciach priebežne počas roka vo vzťahu na uloženie a kompletnosť územnoplánovacej dokumentácie v obciach, potrebu obstarania novej územnoplánovacej dokumentácie, najmä pri mestách s veľkým počtom doplnkov a pri prerokovaniach návrhov územnoplánovacej dokumentácie obcí. Kontrolná činnosť prebiehala vždy pri zmenách a doplnkoch staršej územnoplánovacej dokumentácie v procese prerokovania v súvislosti s platnosťou pôvodnej územnoplánovacej dokumentácie.

Štátna stavebná správa:

Kontrola preneseného výkonu štátnej správy na obciach ako stavebných úradoch je vykonávaná priebežne v rámci preskúmavania rozhodnutí stavebných úradov v správnom konaní. Za odbor štátnej stavebnej správy je hodnotenie uvedené v bode 1.6.

MVRR SR odbor štátnej stavebnej správy v roku 2008 v rámci plánovanej kontrolnej činnosti vykonal kontrolu na Krajskom stavebnom úrade v Banskej Bystrici (21.-23.05.2008) a Košiciach (04.-07.11.2008). O výsledku kontroly boli vyhotovené protokoly, na odstránenie zistených nedostatkov boli prijaté opatrenia a uložená lehota na ich splnenie.

Bytová politika:

V časti I.6 je uvedené, že odbory bytovej politiky kontrolovali plnenie zmluvných podmienok a vynakladania finančných prostriedkov zo zmlúv v oblasti poskytovania dotácií, ako aj úverových zmlúv uzatvorených v predchádzajúcich rokoch. Rozsah vykonaných kontrol je uvedený vo vyššie uvedenej časti.

1.2. Počet sťažností na výkon krajských stavebných úradov a jeho zamestnancov

Územné plánovanie:

Na výkon činnosti krajských stavebných úradov a ich zamestnancov nebola v roku 2008 podaná žiadna sťažnosť.

Štátna stavebná správa:

Sťažnosti na postup zamestnancov krajských stavebných úradov riešia prednostovia úradov. Prešetrením týchto sťažností neboli zistené závažné previnenia alebo pochybenia pri plnení služobných povinností. Sťažnosti boli opodstatnené najmä z hľadiska nedodržania lehôt na vybavenie podaní.

MVRR SR v roku 2008 šetrilo 18 sťažností na výkon činnosti krajských stavebných úradov. Z prešetrenia sťažností boli spísané záznamy a na odstránenie zistených nedostatkov boli uložené

opatrenia.

Bytová politika:

Zo správ nevyplýva, že by na činnosť odborov bytovej politiky boli podané sťažnosti.

1.3. Vytvorenie funkčného systému vnútornej kontroly.

Krajské stavebné úrady v zmysle zákona č.10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov a v súlade so Smernicou MVR SR č. 2/2007 o kontrolnej činnosti v MVR SR majú vypracované zásady vnútorného kontrolného systému formou internej smernice ako súčasť plnenia úloh v príslušnom odvetví štátnej správy. Vzhľadom nato, že referát kontroly nie je v podmienkach krajských stavebných úradov systémovo zriadený, okrem Krajského stavebného úradu v Trenčíne a v Bratislave, je potrebné z dôvodu zintenzívnenia účelu vnútornej kontroly dobudovať tento systém kontroly, ktorý je zatiaľ zabezpečovaný povereným zamestnancom úradu s kumulovanou funkciou. Preto vo väzbe na tieto skutočnosti krajské stavebné úrady apelujú na personálnu poddimenzovanosť, ktorá má za následok nemožnosť zriadenia miesta kontrolóra.

C. Hospodárenie s rozpočtovými prostriedkami určenými na zabezpečovanie výkonu štátnej správy a personálne zabezpečenie

1.1. Celkový objem finančných prostriedkov poskytnutých štátom v sledovanom roku krajským stavebným úradom na zabezpečenie výkonu štátnej správy a jeho čerpanie za sledovaný rok podľa Rozpisu záväzných ukazovateľov.

Krajské stavebné úrady ako klienti Štátnej pokladnice pri svojom hospodárení dodržiavajú príslušné ustanovenia zákona č. 291/2002 Z.z. o Štátnej pokladnici a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Pri realizácii štátneho rozpočtu na príslušné rozpočtové obdobia roku 2008 postupovali podľa metodických usmernení, ktoré vydala Štátna pokladnica pre svojich klientov.

Na zabezpečenie preneseného výkonu štátnej správy v oblasti bytovej politiky boli v roku 2008 poskytnuté finančné prostriedky 79 obciam v celkovej výške 31 984 267,-Sk. Z poskytnutej dotácie boli v skutočnosti čerpané prostriedky vo výške 31 289 342, 99 Sk. Nedočerpané prostriedky vo výške 694 924,01 Sk boli zúčtované so štátnym rozpočtom.

Čerpanie poskytnutých prostriedkov za rok 2008 na úseku bytovej politiky:

Kraj	rok 2008			
	Poskytnutá dotácia	Nedočerpaná dotácia	Skutočné čerpanie	z toho mzdy
Bratislavský	3 598 045,00	71 140,10	3 526 904,90	2 265 367,00
Nitriansky	4 194 319,00	244 782,46	3 949 536,54	2 316 331,00
Trnavský	3 291 595,00	12 724,77	3 278 870,23	2 178 649,00
Trenčiansky	3 557 093,00	66 293,10	3 490 799,90	2 082 888,00
Banskobystrický	3 888 669,00	33 171,89	3 855 497,11	2 286 693,00
Košický	4 584 400,00	250 306,10	4 334 093,90	2 499 583,60
Prešovský	4 746 863,00	7,45	4 746 855,55	2 999 440,80
Žilinský	4 123 283,00	16 498,14	4 106 784,86	2 468 735,00
Spolu	31 984 267,00	694 924,01	31 289 342,99	19 097 687,40

Na zabezpečenie preneseného výkonu štátnej správy v oblasti stavebného poriadku bolo v roku 2008 poskytnutých 137 000 589 na KSÚ a prostredníctvom KSÚ na stavebné úrady obcí. Nevyčerpaná suma v sume 5 205,- Sk predstavuje transfer prislúchajúci podľa počtu obyvateľov Vojenskému obvodu Záhorie. Vzhľadom na to, že VO Záhorie nevykonáva činnosti v oblasti preneseného výkonu štátnej správy na úseku stavebného poriadku, nebol mu rozpísaný bežný transfer na rok 2008. Nedočerpané prostriedky vo výške 12 584,10 Sk boli zúčtované so štátnym rozpočtom.

Čerpanie poskytnutých prostriedkov za rok 2008 na úseku stavebného poriadku:

KRAJ	641009 (rok 2008)				
	poskytnutá dotácia	Nevyčerpaná dotácia	skutočné čerpanie	zúčtovanie so štátnym rozpočtom	vrátenie do štátneho rozpočtu
B. Bystrica	16 656 355	0,00	16 656 355,00	16 645 649,90	10 705,10
Bratislava	15 411 526	5 205,00	15 406 321,00	15 406 321,00	0,00
Košice	19 638 594	0,00	19 638 594,00	19 638 594,00	0,00
Nitra	17 965 547	0,20	17 965 546,80	17 965 546,80	0,00
Prešov	20 332 268	0,00	20 332 268,00	20 332 268,00	0,00
Trenčín	15 236 114	0,00	15 236 114,00	15 236 114,00	0,00
Trnava	14 098 905	0,00	14 098 905,00	14 098 905,00	0,00
Žilina	17 661 280	0,00	17 661 280,00	17 659 401,00	1 879,00
spolu	137 000 589	5 205,20	136 995 383,80	136 982 799,70	12 584,10

1.2. Počet zamestnancov krajských stavebných úradov určených na zabezpečovanie výkonu štátnej správy

Na krajských stavebných úradoch pracujú prevažne zamestnanci v štátnej službe, menší počet zamestnancov je zamestnaných podľa zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme.

Štátni zamestnanci zabezpečujú výkon štátnej správy v oblasti bytovej politiky, štátnej stavebnej správy a územného plánovania. Zamestnanci podľa zákona o výkone práce vo verejnom záujme vykonávajú prierezové činnosti (personalistika, rozpočet, správa majetku a pod.)

Počty zamestnancov krajských stavebných úradov schvaľuje MVRR SR na základe rozpisu štátneho rozpočtu na príslušný rok. V roku 2008 mali krajské stavebné úrady schválený počet funkčných miest spolu:

188

z toho v štátnej službe:

164

a vo výkone práce vo verejnom záujme:

25.

Prehľad o počte funkčných miest v jednotlivých krajských stavebných úradoch je uvedený v prílohe č. 4

Stavebný poriadok:

Vo väzbe na prijatie zákona č. 540/2008 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 669/2007 Z. z. o jednorazových mimoriadnych opatreniach v príprave niektorých stavieb diaľnic a ciest pre motorové vozidlá a o doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o

katastri nehnuteľností (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 86/2008 Z. z. a o zmene a doplnení niektorých zákonov prešla na krajské stavebné úrady nová kompetencia vo veciach územného konania, v tejto súvislosti MVR SR vydalo „Metodický pokyn MVR SR zo dňa 27. januára 2009 č. 09-01-SSBP pre krajské stavebné úrady a stavebné úrady (obce) k zabezpečeniu prechodu pôsobnosti vo veciach územného konania pre stavby diaľnic a ciest pre motorové vozidlá na krajské stavebné úrady“, čo vyžaduje **navýšenie** o 35 zamestnancov na krajských stavebných úradoch.

Bytová politika:

Od roku 2007 došlo k výraznému rozšíreniu činnosti odborov bytovej politiky, pričom reálny počet zamestnancov vykonávajúcich vyššie uvedené činnosti na jednotlivých krajoch sa pohybuje v rozpätí od 2 do 4. V rámci SR zabezpečuje činnosti cca 27 zamestnancov, pričom zabezpečili podklady pre úhradu dotácií vo výške 1 809 495 tis. Sk. Zamestnancom sa zvýšila vecná a finančná zodpovednosť za vynakladanie verejných zdrojov pri výkone následnej finančnej kontroly.

Zamestnancom odborov bytovej politiky vzrastá aj požiadavka na výkon kontroly účtovných dokladov a ich súladu s realizáciou stavby podporenej z prostriedkov Štátneho fondu rozvoja bývania, ktorá vyplýva zo zvýšenej podpory obnovy bytového fondu.

Vzhľadom na to, je potrebné prijať jednotný postup pri ohodnocovaní týchto zamestnancov.

1.3. Kontrola hospodárenia s finančnými prostriedkami určenými na výkon štátnej správy.

Predbežnú finančnú kontrolu vykonávali v sledovanom období zamestnanci krajských stavebných úradov na základe poverení. Uvedení zamestnanci vykonávajú finančnú kontrolu popri odborných činnostiach a samozrejme na úkor ich kvality. Z uvedeného dôvodu KSÚ považujú za potrebné definitívne doriešiť systém vnútornej kontroly vytvorením minimálne jedného štátnozamestnaneckého miesta vo funkcii kontrolóra KSÚ.

D. Záver

Návrh opatrení na skvalitnenie činnosti krajských stavebných úradov v oblasti výkonu štátnej správy.

Porovnaním činnosti krajských stavebných úradov v roku 2008 s predchádzajúcim obdobím sa javí, že odborné činnosti v oblasti územného plánovania, stavebného poriadku a bývania sú po piatich rokoch existencie úradov stabilizované. Krajské stavebné úrady ako druhostupňové orgány štátnej správy majú nezastupiteľné miesto v hierarchii štátnej správy vykonávanej v rezorte výstavby a regionálneho rozvoja – sú dôležitým nástrojom ministerstva pri zabezpečovaní riadenia štátnej správy a kontrole plnenia úloh prenesených na obce.

Kvalita výkonu štátnej správy na krajských stavebných úradoch je závislá na ľudskom faktore zamestnancov (včasné a svedomité plnenie povinností, zodpovedajúca úroveň vedomostí a praktických skúseností s aplikáciou právnych predpisov a pod.), ale aj na nemalých finančných vstupoch na technické, prevádzkové a mzdové potreby úradu.

Po vyhodnotení podkladov predložených krajskými stavebnými úradmi možno konštatovať, že v súčasnosti krajské stavebné úrady zabezpečujú odbornými zamestnancami všetky činnosti a povinnosti. Vzhľadom na medziročný nárast podaní, na náročnosť rozhodovacieho procesu a poddimenzovanosť funkčných miest sú opodstatnené obavy vedúcich zamestnancov, že v

strese, pod ktorým zamestnanci musia vykonávať svoju činnosť, môžu nastať vážne chyby hlavne v oblasti rozhodovacieho procesu a financovania. Zo záverov predložených správ navrhujeme nasledovné opatrenia:

- legislatívne doriešiť otázku stability spoločných stavebných úradovní vo vzťahu k orgánom štátnej správy z hľadiska zjednodušenia ich financovania ako aj hmotno-právnej zodpovednosti za prenesený výkon štátnej správy (v návrhu nového stavebného zákona);
- vykonať zmenu v systemizácii krajských stavebných úradov - zvýšiť stav odborných zamestnancov na každom krajskom stavebnom úrade vo väzbe na nové kompetencie založené osobitnými predpismi na úseku štátnej stavebnej správy (podľa Metodického pokynu MVR SR zo dňa 27.januára 2009 č. 09-01-SSBP pre krajské stavebné úrady a stavebné úrady (obce) k zabezpečeniu prechodu pôsobnosti vo veciach územného konania pre stavby diaľnic a ciest pre motorové vozidlá na krajské stavebné úrady);
- zlepšiť a skvalitniť vzdelanostnú úroveň zamestnancov v oblasti vykonávania odborných činností na jednotlivých úsekoch štátnej správy;
- zlepšiť efektivitu využitia služobného času zamestnancami najmä využitím výpočtovej techniky;
- pokračovať v zavádzaní Informačného systému o územnom plánovaní; pokračovať v príprave projektu elektronizácie stavebného poriadku;
- zvýšiť finančné prostriedky na zabezpečenie výkonu štátnej správy – mzdové a prevádzkové náklady;
- zapracovaný a zaškolený štátny zamestnanec nadobudne počas svojej praxe skúsenosti a odborné znalosti, s ktorými sa pomerne dobre uplatní na trhu práce. Tým nastáva problém udržania si kvalitného zamestnanca. Na základe možností rozpočtu nie je možné udeľovať primeranú odmenu za kvalitné plnenie služobných úloh a kvalitné plnenie pracovných úloh. Na základe uvedeného navrhujeme dorovnanie miezd v **štátnej službe na úroveň priemernej mzdy**.
- zabezpečiť finančné prostriedky pre účasť zamestnancov krajských stavebných úradov na odborných seminároch, školeniach, prednáškach najmä v prípadoch legislatívnych zmien právnych predpisov, resp. školenia zabezpečiť štátnou inštitúciou,
- technickými opatreniami (softvérovou vybavenosťou na sledovanie pošty a termínov) a zabezpečením odbornej literatúry umožniť lepšiu aplikáciu platnej legislatívy,
- pre skvalitnenie činnosti odboru územného plánovania – aktívne iniciovať možnosti čerpania prostriedkov z eurofondov pre územnoplánovaciu činnosť, zakúpiť geografický informačný systém ArcView GIS,
- na odbore územného plánovania sústavne aktualizovať databázu schválených a uložených územnoplánovacích dokumentácií obcí a zón ako i sledovanie procesu ich obstarávania,
- zvýšiť metodickú činnosť odborov územného plánovania a odborov štátnej stavebnej správy priamo na jednotlivých obciach a mestách.

V roku 2008 sa krajské stavebné úrady zamerali hlavne na overenie kvality práce obcí ako orgánov územného plánovania a ako prvostupňových stavebných úradov. Významný posun v zlepšení kvality činnosti krajských stavebných úradov nastane po zlepšení dodržiavania zákonnosti v činnosti preneseného výkonu štátnej správy na obciach, krajské stavebné úrady sa budú môcť viac zamerať na prevenciu a metodické riadenie prenesených kompetencií na obciach.